

NIEUW SCHOOLPLEIN VOOR DE NICOLAAS MAESSCHOOL: INNOVATIEF IN AANPAK EN INRICHTING

Door Chris Reinewald
www.chrisreinewald.nl

Op vrijdag 14 juni wordt het vernieuwde schoolplein van de Nicolaas Maesschool in Amsterdam feestelijk geopend. Ontwerper Sasja Scherjon liet het semi-openbare plein aansluiten bij het nieuwe schoolgebouw. De 'extreme make over' was hard nodig. De speeltoestellen waren verouderd, er lag een slechte bestrating en het ontbrak aan groen. Scholieren verveelden zich en hingen maar wat rond. Inmiddels heeft iedere groep een eigen domein waar ze fantasievol kunnen spelen. Ook organisatorisch pakte Scherjon het ontwerpproject-op-maat slagvaardig aan: social design met groepsfinanciering als goed gefundeerde basis.

-Lastig hoor : een schoolplein ontwerpen.

'Het is complex maar als je het goed oppakt is het een spannende uitdaging.

Bij de renovatie van het schoolgebouw is bepaald dat het plein voor 50% geluiddempend moest zijn; op verzoek van de burens die met hun tuinen direct aan het plein grenzen.

Een project als dit maak je van en met elkaar. Dus luister je naar alle betrokkenen. Ook naar de ouders die hun kinderen komen ophalen en daarvoor ook ergens op het plein moeten kunnen wachten. Maar hóe het plein ingevuld moest worden, dat stond nog open. Die eindverantwoordelijkheid lag bij mij als ontwerper.'

'Te lang is een speelplein een optelsom van dezelfde speeltoestellen geweest - die eeuwige wipkip! Vind je het gek dat kinderen daar op uitgekeken raken? Kinderen beschikken over een geweldige fantasie. Ze willen ontdekken. Grenzen verleggen. Juist nu, als tegenwicht voor computerspelletjes, is fysiek spelen van wezenlijk belang. Als kind speelde ik het liefst op de bouwterreinen. Daar kon je zelf een spel bedenken. Met dit in het achterhoofd ben ik aan de slag gegaan. Je moet kinderen ruimte geven voor eigen invulling.'

'Als een omgeving zorgvuldig is ontworpen blijft het mooi. Omdat iedereen zich betrokken voelt. Zo stimuleer je sociale zorgzaamheid bij alle gebruikers.'

'Het credo is $1+1=3$. Als gebouw en het schoolplein goed op elkaar zijn afgestemd spelen kinderen met plezier en ontwikkelen ze zich beter.'

-Het verschilt natuurlijk wel of je 4, 8 of 12 jaar oud bent...

'Aan alle kinderen is gedacht. De allerkleinsten kregen een zandbak in een speelheuvel, waar je op kunt klimmen, rennen en stoeien. Goed voor de ontwikkeling van de motoriek. Een echt "kijk-es-wat-ik-durf"-ontwerp. De oudere kinderen kregen een hangplek en een mandschommel. En gewoon pingpongen kan ook. Net zo goed als iets kweken in de schooltuintjes of op een schoolbord krijten.

Dan was er ook iets praktisch: je fiets goed kunnen stallen. Maar dan niet meer op het mooiste stukje schoolplein zoals ze dat jaren gemakshalve deden.'

-Behalve zo'n programma van eisen - en wensen- zijn er dwingende normeringen.

'Ja! Eerlijk gezegd schrok ik wel van alle veiligheidsnormeringen van het NEN (het Nederlands Normalisatie Instituut). Voorkomen dat een kindervingertje afgekneld raakt. Heel terecht natuurlijk. Maar toch bleven mijn ontwerpen bij de beoordeling overeind. De zandbak staat bijvoorbeeld niet in een vlakke omgeving maar ruim op een meeverende heuvel. De inspecteur zei dat de NEN-normering niet bedoeld is om letterlijk te volgen maar om het met inzicht te interpreteren. En daarin was ik goed geslaagd.'

-Hoe zit dat budgettair? Is het een zaak van gemeentes? Lastig bij bezuinigingen!

Je hebt nu inderdaad meerdere financiers nodig aan wie je je verhaal moet vertellen; het hele verhaal. Alles grijpt in elkaar. Het Amsterdams Fonds voor de Kunst, Mondriaan Stichting en VSB-fonds droegen financieel bij. En jongeren van de Stichting Herstelling werkten kosteloos mee in een leer-werktraject dus dat scheelde in de bouwkosten. Toen het schoolbestuur zag hoe mooi het plein werd kwamen ze ook genereus op de proppen. Uiteindelijk is het budget er gekomen.' Onderschat de betrokkenheid van ouders en ex-leerlingen bij "hun" school niet. Dat gebied wordt nog te weinig aangeboord.

'Voor het subsidietraject ik Marjoleine Oppenheim erbij gevraagd. Zij "spreekt de taal" van fondsenwerfers en kan partijen samenbrengen. Marjoleine en ik zijn nu goed op elkaar ingespeeld. En wij grijpen de opening aan om ons bedrijf Het Nieuwe Schoolplein te lanceren.'

-Is er een rolverdeling tussen jullie?

'We hebben de taken duidelijk verdeeld. Zodat we allebei kunnen doen waar we goed in zijn en wat we het leukst vinden om te doen. Ik het ontwerp en uitvoering. Met een team specialisten: geweldige vakmensen waar ik eerder mee werkte. Marjoleine begeleidt het financieringstraject en is verantwoordelijk voor sponsoring en communicatie.

Doordat ons bedrijf compact is zijn wij slagvaardig en kunnen wij buiten de gebaande paden treden. Verder creëren we extra budget door een eigen sponsoringtraject.'

-Dus is het Nieuwe Schoolplein - met de Sasja Scherjon-touch - een nieuwe standaard die iedereen één op één kan overnemen?

'Nou nee. Het concept blijft weliswaar gelijk maar verder kan het niet anders dan maatwerk zijn. Alles hangt af van het karakter van de school en waar die staat. Ik moet zien hoe kinderen spelen en in welke omgeving. Dan pas vallen de puzzelstukjes in elkaar en kan ik aan het werk. Ik ben namelijk absoluut geen tekentafelontwerper. Het is bijvoorbeeld leuk iets speciaals te maken, zoals hier het ballenobject voor de middenbouw van rvs met een octopuskop van winterharde keramiek. Dat kon hier omdat het een semi-openbaar schoolplein is. Na schooltijd gaat het hek op slot. Zo'n Nieuw Schoolplein is al direct het visitekaartje van de school. Voor de eerstkomende 20 tot 25 jaar spelen er honderden kinderen elke dag op het schoolplein.

En het leuke is dat ook de juffen en de meesters op hun eigen manier invulling geven aan het plein. Ik had bijvoorbeeld nooit voorzien dat de kleuterleidsters op de speelheuvel strandje met de kinderen zouden spelen. Compleet met picknick en van het duin afrollen.'